

Dla tym większego zabezpieczenia fabrykantów sukiennych z zagranicy przybywających, a tu w m. rządowym Zgierzu osiadać chcących, względem warunków i dobrodziejstw onymże przez rząd w skutku postanowienia j. o. księcia namiestnika królewskiego z dn. 18 września r. z. zapewnionych, niemniej dla utwierdzenia samychże j. p. Viertel - kupca i fabrykanta z Rogoźna, Saenger - farbiarza z Chodzieża, Teske - farbierza z Szamocina, także tu w Zgierzu osiaść chcących i fabrykę założyć przedsiębiorących, zawartą została z tymiż j. p. Viertel, Saenger i Teske imieniem radcy stanu prezesa Komisji Województwa Mazowieckiego (jako do urzędu osad sukienniczych w miastach rządowych Zgierzu, Łodzi, Dąbiu, Przedczu i Gostyninie nadzwyczajnie przez rząd upoważnionego) następna umowa.

Na zasadzie postanowienia j. o. księcia namiestnika królewskiego z dn. 18 września r. z. stosownie do zastrzeżeń w protokole deklaracyjnym z dn. 28 mb. przez j. p. Viertel, Saenger i Teske uczynionych a przez j. o. księcia namiestnika królewskiego bezpośrednio pod 28 mb. rozwiązanych, zapewniają się imieniem rządu Królestwa Polskiego następujące dobrodziejstwa.

W ogólności Dla fabrykantów sukienniczych z zagranicy przybywających, a tu w m. Zgierzu osiadających.

1. W m. Zgierzu przeznaczona i założona jest nowo osada dla 300 zagranicznych sukienników, która w miarę potrzeby zwiększoną będzie.
2. Każdy nowo osiadający sukiennik zagraniczny mieć będzie wyznaczoną i nadaną dla siebie osadę, która w placu na budowlą i na ogrodzie zawiera półtora morga miary chełmińskiej.
3. Osady te pierwszym nadawane będą bez opłaty wkupnego, z obowiązkiem jednakże zabudowania ich w przeciągu najdalej lat 2.
4. Ponieważ osady te na wieczny czynsz nadane będą, wolno przeto będzie każdemu nabywcy i sukcesorom zarządzić nimi podług woli własnej bez innych zastrzeżeń, jak tylko które niżej są uczynione.
5. Czynsz roczny ustanowionym jest ostatecznie na złp 10 od morga chełmińskiego, co czyni od jednej osady 1 " morga zawierającej złp 15.
6. Czynsz ten po upływie 6 lat wolnych ma być regularnie w miesiącu listopadzie każdego roku do kasy miejskiej opłacany.
7. Przy sprzedaży lub ustąpieniu osady żaden 10-ty grosz wymaganym nie będzie, lecz kupujący lub nowo nabywający obowiązany tylko zostaje opłacić tylko do kasy miejskiej za przepisanie prawa na jego osobę pod tytułem laudemii jednoroczny czynsz, czyli od osady złp 15.
8. Sukcesorowie w prostej linii nawet od tej opłaty są wolnymi.
9. Każdy z nowo osiadających zagranicznych fabrykantów obowiązany jest osadę nadaną najdalej w dwóch latach podług obrysu rządowego zabudować, a to pod utratą prawa nabytego.
10. Budowle na teraz dla braku materiałów cegielnianych stawiane być mogą z drzewa, lecz zawsze na podmurówku i pod dachówką, później skoro cegielnia miejska ukończoną zostanie, budowle przynajmniej w pryncypalniejszych 'ulicach murowane być muszą.
11. Pierwszym nowo osiadającym zagranicznym fabrykantom dla odbudowania swych osad drzewo potrzebne na domy mieszkalne z najbliższych borów rządowych bezpłatnie wydane będzie.
12. Co do cegły, ta z cegielni miejskiej tylko podług wyłożonych kosztów na fabrykację będzie sprzedawana, a cena jej za 1000 pięciu talarów

przenosić nie będzie.¹³Każdemu z nowo osiadających zagranicznych fabrykantów sukiennych zapewniają się lata wolne.¹⁴Dobrodziejstwo to rozciągać się będzie do lat 6, tak jak jest dla wszystkich cudzoziemców postanowieniem rządu zapewnione.¹⁵Przez ubieg lat 6 nowo osiedli wolnymi są od wszelkiego rodzaju ciężarów publicznych, podatków, posług i nawet czynszu gruntowego.¹⁶Podlegać jedynie będą podatkowi konsumpcyjnemu, gdy przez uwolnienie od tego szkodliwe zamieszanie nastąpić by mogło.¹⁷Gdy osada sukiennicza na gruntach folwarcznych w części jednej, a w drugiej na gruntach miejskich jest założona, a grunta te na place i ogrody są podzielone i tym sposobem zmieniają naturę gruntów ornych, przeto nowa osada z placów i ogrodów podatkowi furazowemu podlegać nie będzie.¹⁸Osiadający zagraniczni fabrykanci używać będą tych samych przywilejów i praw, jakie służą dawnym mieszkańcom m. Zgierza tak co do użytku z propinacji miejskiej, pastwiska, jako i innych dobrodziejstw z zachowaniem praw krajowych.¹⁹Z powodu że nowa osada znaczną część zajmuje gruntów ornych, a dla powiększonej liczby mieszkańców pastwiska dziś miastu służące okazać się mogą niedostarczającymi, territorium miasta przyzwoicie ograniczonym, a przy tej okazji pastwiska, ile miejscowość dozwoli, proporcjonalnie powiększone będą.²⁰Równie służyć będzie nowo osiadającym prawo wolnego wrębu w boru miejskim z zastosowaniem do urzędzeń administracyjnych i przepisów gospodarstwa leśnego.²¹Między przybyłymi fabrykantami ustanowionym będzie cech sukienniczy podług egzystujących przepisów krajowych.²²Towarzystwo strzeleckie może być urządzone z zastosowaniem się do powszechnego prawa, ale przez rząd jako prywatne uważane będzie.²³Całemu cechowi sukienniczemu na urządzenie folusza odstąpionym będzie młyn rządowy zaraz przy nowej osadzie stojący.²⁴Dla folusznika, podobnie jak dla innych, osada przeznaczoną i nadaną będzie.²⁵Z młyna na folusz oddanego opłaconym będzie przez cech czynsz roczny do kasy miejskiej, który podług terażniejszej intraty ustanowionym będzie.²⁶Zarządzenie i zawiadywanie folusza, ustanowienie folusznika zostawia się samemu cechowi.²⁷Na pierwsze urządzenie folusza potrzebne drzewo wydany będzie bezpłatnie z borów rządowych.²⁸W późniejszym czasie jednakże utrzymanie budowli tej już należeć będzie do cechu.²⁹Na wystawienie domu na wagi również na raz pierwszy drzewo bezpłatnie udzielone będzie.³⁰Urządzenie tej wagi i oznaczenie opłaty zostawia się cechowi do jego własnego użytku.³¹Kanon tylko umiarkowany na rzecz kasy miejskiej za umową z cechem oznaczonym zostanie.³²Na kościół ewangelicki w nowej osadzie, równie jak na osadę dla pastora, wyznaczonym zostanie potrzebny grunt i drzewo na pierwsze wystawienie budowli bezpłatnie udzielone będzie.³³Wedle istniejących postanowień rządu przybywający z zagranicy rzemieślnicy wraz z dziećmi za granicą urodzonymi, a do kraju sprowadzonymi, są od popisu wojskowego wolnymi.³⁴Dzieci wszakże w kraju spłodzone uważać się będą za krajowców i wedle istniejących praw w tym tylko przypadku wolnymi od wojska być mogą, jeżeli udowodnią, iż są jedynakami lub jeżeli pożytecznego wyuczyli się rzemiosła.³⁵Wszyscy nowo osiedli, skoro złożą przysięgę wierności, nabędą praw obywatelskich i mieć będą udział w reprezentacji politycznej.³⁶Ze zaś nowa osada pod jednym burmistrzem

zostawać będzie, przeto od liczby radnych zawsze połowa z nowej osady wybrana będzie.³⁷Gdy m. Zgierz posiada przywilej na 12 jarmarków, przeto za urządzeniem nowej osady 6 z tych przeniesionych będzie tamże.³⁸Skoro osada podniesie się, dla załatwienia fabrykantom korespondencji będzie w m. Zgierzu ustanowiona konna poczta.³⁹Żadnemu Żydowi nie będzie wolno w nowej osadzie ani mieszkać, ani posiadłości jakiej nabywać.⁴⁰Na przyszłość żadnemu Żydowi w całym m. Zgierzu nie będzie wolno trudnić się szynkiem, fabrykacją lub handlem trunków. Żydzi, którzy dziś tym zarobkiem już trudnią się, przy nim pozostaną, nowemu zaś żaden już więcej konsens wydany mnie będzie.⁴¹Do wszystkich tych dobrodziejstw powyżej dla sukienników zapewnionych mieć będą równe prawo zagraniczni farbiarze i postrzygacze.⁴²Liczba postrzygaczów nigdy ograniczoną nie będzie. Co do farbierzy, tym po upłynnieniu lat swobody dla najpierwszej farbierni zapewnionych również bez ograniczenia osiadać będzie wolno.⁴³Wolno będzie przybywającym sprowadzić aptekarza i doktora, którzy, jeżeli będą zagraniczni i wykwalifikują się z posiadanej nauki, również mieć będą nadane posady pod tymiż innymi, co wyżej dobrodziejstwami.⁴⁴Powyższe dobrodziejstwa i swobody dla m. Zgierza zapewnione, również także i do innych miast rządowych na urządzenie osad sukien-nicznych przeznaczonych, jako to: do m. Łodzi, Dąbia, Przedcza i Gostynina, przy podobnych stosunkach rozciągniętymi zostaną.